

Vysloužily voják učitelem?

Na středních školách a druhém stupni ZŠ budou moci učit lidé bez pedagogického vzdělání. Je to útok k nevzdělanosti.

Pavel Vacek
emeritní děkan Pedagogické fakulty
Univerzity Hradec Králové

Podle novely zákona o pedagogických pracovnících, schválené ve střední Sněmovnou, bude moci učit děti kdokoliv, kdo má vysokoškolské vzdělání magisterského (inženýrského) stupně. A bude učit cokoliv. Takto nepřipravený laik nastoupí 1. září a třeba mu to půjde. A třeba ne. Tak se vymění? Přijde jiný? Nebo ho to omrzí, protože by si měl do tří let začít doplňovat pedagogické vzdělání? Děti jako pokusní králíci!

Uvědomuje si ministr Robert Plaga, jakého hazardu se vzdělanosti národa se dopouští? Samozřejmě sklízí plody předchozích let, kdy podfinancovanost školství a nízké platy učitelů vedly k jejich nedostatku, ke stárnutí učitelů sborů na mnohých školách a k rezignaci na aprobaci učitelů (např. učitelé fyziky „nejsou“). Lékem na tuto situaci není pustit za katedru kohokoliv bez pedagogického vzdělání, ale naopak to vzdělání zkvalitnit a posílit kvóty vysokých škol, které pedagogy připravují.

Přítom novela z roku 2014 dává ředitelům pravomoc přijmout nekvalifikovaného učitele v případě, že kvalifikovaný není na trhu práce k dispozici. Tuto aktuální novu tedy vlastně nepotřebujeme. Výzkumy prokázaly přímou úměru mezi kvalitou výuky a kvalifikovaností pedagogů. Naopak v regionech a školách, kde je vyšší procento

nekvalifikovaných pedagogů, žáci ve srovnávacích zkouškách výrazně zaostávají. Často se argumentuje tím, že kvalitu výuky mohou zvýšit odborníci z praxe. To dává smysl u odborných předmětů na SOŠ a SOU. Tisíckrát se ovšem prokázalo, že být odborníkem vůbec neznamená, že znalosti v daném oboru umím předat, že jsem vybaven didaktickými dovednostmi. Mnozí si jistě vybaví vynikajícího odborníka, nadšeného pro svůj předmět, ale zcela neschopného děti něco naučit.

Navíc zkušenější učitelé se shodují, že učit současně žáky je o řád náročnější než v případě předchozích generací. Nyní to bez solidních znalostí nejen oboru, ale především didaktiky, psychologie a pedagogiky prostě nejde. Motivovat k učení počítačovou generaci je oříšek i pro velmi fundované kantory. O náročnosti učitelství profese se aktuálně přesvědčili mnozí rodiče během pandemie, kdy museli částečně za učitele zaskakovat.

Opomím fakt, že deprofesionalizaci učitelství výrazně klesne jeho společenská prestiž. Ministerstvo školství nedávno zpracovalo koncepci rozvoje vzdělávací politiky Strategie 2030+. Po této novele je s touto koncepcí možno udělat jediné: zmuchlat a zahodit, neboť bez kvalitních a dobře připravených pedagogů je nere realizovatelná.

Kvalitě vzdělanosti v ČR samozřejmě neprospívá koronavirová pandemie. Jak velké škody výpady výuky způsobí, ukáže budoucnost. Jisté bude co napravovat. Napravovat budeme muset i škody způsobené touto novelou degradující učitelství profesi. Zmírnit její škodlivost by snad pomohlo její časové omezení platnosti na dobu tří let. Historicky děláme významný útok zpět k nevzdělanosti. Nakonec, proč by přijetím této filosofie „laicizace kantorské profese“ nemohli ve školách časem působit i vysloužilí vojáci jako ve středověku?

Skicář Václava Teichmanna

Zápasníkův ozdravný relax. Český MMA zápasník Karlos Vémola vyrazil se svou silikonovou snoubenkou, její kamarádkou a devíti členy rodiny na několikadenní pobyt do lázní a wellness království Spa Aphrodite v Rajčkových Teplicích na Slovensku. Na webu luxusního resortu se píše, že v čase covidu mohou služby využívat jen lidé, kteří trpí nervovými chorobami či nemocemi z povolání. Což je, zdá se, v tomto případě splněno stoprocentně. (mk)

Fórum čtenářů

Sporná podoba maturit

O podobě maturit jednal ministr Plaga v uplynulých týdnech s učiteli a řediteli, zjišťoval také názory studentů. Podle zástupců středoškolských by maturanti uvítali nejméně zrušení maturitních testů nebo ústní části maturit. Tak to jim věřím. 100% úspěšnost! Česko, akademická velmoc! Všichni maturitu dostali, nikdo nepropadl. Fantazie jako od Danone.

– Jan Kotyza

Rozumím, že situace je kvůli covidu pro studenty složitá, ale maturita má být jakási objektivní hodnocení úrovně znalostí a schopností studenta. Ta úroveň by ideálně měla být v čase stále stejná nebo vyšší a neměla by být stále snižována. Dříve mít vystudovanou VŠ (kromě RSDr. z pražské dějvické Sorbonny) mělo nějakou váhu, dnes získá vysokoškolský titul i průměrný středoškolák z doby před rokem 1989. Že se za posledních 30 let snížila úroveň znalostí, je evidentní nejen z mezinárodních porovnání, ale i ze skutečnosti, že dnes máme nadbytek středoškolských i vysokoškolských (i díky existenci soukromého školství), ale zcela chybějící učni.

– Ivan Chválný

Zákazy ničí zdraví víc než covid

Už snášíme různá omezení svobod a podnikání téměř rok. Zatím to vede jen k ničení lidí a obětování uzavřených provozů. Já osobně jsem schopen snést ještě i nějaké další omezení, ale musím vědět, proč takové omezení mám snášet a kdy budu moci začít normálně žít, podnikat, sportovat, scházet se s přáteli, zajít do kadeřnictví, do fitka, chodit do divadla, na koncerty, kdy se mé děti budou moci vzdělávat, chodit na kroužky atd. Vláda už rezignovala na rozumná cílená protiepidemická opatření, místo nich přijímá jen plošná s diskutabilním efektem. Tím dle mého názoru ničí ekonomiku a zdraví celé populace daleko více než koronavirus.

– Tomáš Černý

Vše zavřeno týdně a epidemie se šíří dál. A reakce vlády? Další papírový zákaz. Pane premiére, papírové plošné zákazy jsou nic neřešící, protože je není možné plošně uhlídat. Na to žádná organizace v ČR nemá kapacitu. Dříve nebo později k uvolnění dojde. Oběti budou tak i tak, ale s neustálými nevyzpytatelnými zákazy přiléváte jen olej do ohně.

– Pavel Jarovoj

Okem Vladimíra Vokála, moderátora iDNES TV

Vzpomínka na Davidovu hvězdu

Jako kluk, v éře slábnoucí totality, jsem začal hrát tenis. Organizované, s trenérem. Jezdil jsem na žákovské turnaje, občas vyhrával, občas prohrával. Vlastně to nebyl můj nápad. Hrát za klasický tenisový klub, mít svého kouče a výplatače, to mohlo napadnout pouze mou babičku, pro kterou představovalo vnukovo angažmá u „buržoazního“ bílého sportu tichý vzor od upadající komunistické totality.

Jako pravá prvorepubliková dáma sedávala při mých trénincích na klubové terase, popíjela kávu a klábosila s rodinami ostatních tenisových aspirantů. V klubu jsem se skamarádil s podobně starým klukem. Trenér nás přihlašoval na stejné turnaje a občas jsme spolu hráli čtyřhru. Většinou jezdit s otcem, trochu vzteklou, od kterého jsme to oba za chyby čas-to pořádně schytali. Klidnější jsem byl, když s ním na turnaje jezдила jeho hodná babička, které byly naše výsledky ukradené.

I ona byla dámou starých věků. Upravená, uhlazená, přátelská. Většinou nosila dlouhé rukávy, ale v létě si je občas vyhrnula. A já si dodnes vzpomínám, jak jsem na jejím předloktí spatřil vyteřované číslo.

Kamarád mi vysvětlil, že to má z války. Na hlubší souvislosti jsme byli oba příliš malí a příliš nedospělí.

Po pár letech můj kamarád na hvězdnou tenisovou kariéru rezignoval. Chodil na jinou školu, a já na něj ztratil kontakt. Až když jsem mnohem později hledal kvůli domácímu úkolu ve svém okolí pamětníky holokaustu, babička mi připomněla osobu z mých tenisových začátků.

Obě ženy si toho musely během našich tréninků, přeborů i turnajů říct opravdu hodně, protože to bylo dlouhé a zajímavé vyprávění. V sešitu mi příběh zabral několik stránek. Vzpomínám si, že v něm figurovaly transporty, Terezín, Osvětim i pochod smrti. A také žluté Davidovy hvězdy, které nosili Židé během nacistické hrůzovlády našité na svých oděvech. Jednu z nich jsem si proto doma vystříhl a nalepil ji na začátek úkolu.

Demonstrace malosti

Ještě později, dlouho po revoluci, už jako rozhlasový elév, jsem na onu dámu s číslem na předloktí narazil při jedné pietní akci k holokaustu. Byla už hodně stará a zřejmě i nemocná a já se ji neodvážil kon-

taktovat. Bohužel již neznám její jméno, zřejmě nás už před mnoha lety opustila, na žádné z dalších vzpomínkových akcí jsem ji neviděl. A jenom matně si vybavuji její tvář. Sešit s úkoly jsem vyhodil při jednom stěhování, zemřela i moje babička, která by mi její příběh mohla připomenout.

Nejjasnější vzpomínka mi zůstala v podobě vyteřovaného čísla na předloktí a žluté hvězdy. Dvou hrůzných symbolů nelidského běsnění, symbolů ponížení, nesvobody a zločinu proti lidskosti. Vzpomněl jsem si v den 76. výročí osvobození Osvětimi na spoluobčany, kteří si na sebe při protestu proti epidemickým opatřením vzali Davidovu hvězdu.

Demonstrovali tím nechutit věřit vědě a neochotu nechat se očkovat. Nejvíce tím ale demonstrovali svou vlastní malost a neznalost historie. Nikdo je neposílá do plynů, nikdo jim nenutí vakcínu. Pokud se opravdu cítí jako neboží Židé během transportů smrti, měli by si o Osvětimi a dalších stejně smutných místech historie něco nastudovat. V opačném případě jde o zneuctění památky babičky mého kamaráda z dětství i milionů dalších, které na celý život poznamenaly běsy holokaustu.

Diskuse

Ještě snadnější oddlužení: rána pro soukromé věřitele

Pavel Staněk
prezident České asociace věřitelů

Sát přichází s další změnou podmínek osobního bankrotu. Přítom od poslední, takzvané oddlužovací novely insolvenčního zákona neuběhly ani dva roky. To je krátká doba na zhodnocení jejich efektů. Současný vládní návrh přichází se zkrácením doby oddlužení - z pěti let na tři. To z institutu osobního bankrotu udělá skvělou investici, především pro nepoctivé dlužníky. Ti si napůjčují třeba milion korun a za pouhých 36 tisíc se nechají oddlužit. Mnohonásobně na tom vydělají, ale někdo to bohužel bude muset zaplatit.

Budou to soukromí věřitelé, na které změna tvrdě dopadne. Ne stát, jehož nároky jsou uspokojovány přednostně. Dopad zkrácení oddlužení tak může být pro soukromé věřitele likvidační. A hovoříme tu především o věřitelích z řad drobných podnikatelů a živnostníků, běžných občanů, ale také třeba bytových družstev a SVJ. Právě bytové domy se již nyní potýkají s velkým problémem s neplácí, protože polovina jejich dluhů je nevyzpytatelná.

Už dnes jsme v situaci, kdy dlužník může nadělat dluhy třeba i za dva miliony korun

a následně se během pěti let za pouhých 120 tisíc nechá oddlužit. Vláda teď navrhuje, aby dlužníci spláceli o dva roky kratší dobu, věřitelé by tak získali ještě méně peněz, minimum by bylo nějakých 36 tisíc, bez ohledu na výši původního dluhu.

Komu se tím jde na ruku? Ministerstvo spravedlnosti uvádí, že reaguje na evropskou směrnici o restrukturalizaci a insolvenční. Ovšem směrnice úpravu oddlužení nařizuje jen pro podnikatele, nikoliv spotřebitele. Vládní návrh tak jde daleko nad rámec směrnice. Tím se tvoří nebezpečný precedens. Principy oddlužení u podnikatelů jsou zcela jiné než u běžných občanů nepodnikatelů. Stejně tak dluhy obou skupin vznikají za jiných okolností. Cílem kratšího oddlužení podnikatelů je především podpora podnikání a tím i podpora zaměstnanosti a celkové hospodářské prosperity. Naopak u spotřebitelů představuje zkrácení oddlužení obrovský morální hazard. Vláda riskuje, že nepřiměřeným zásahem do práv věřitelů umožní dlužníkům jakousi nekonečnou dluhovou amnestii.

Příhodnější by bylo, aby byla směrnice implementována v podobě, kterou požaduje EU, tedy pouze pro podnikatele a živnostníky. Oddlužení fyzických osob je potřeba nechat nějaký čas usadit a následně vyhodnotit výsledky poslední úpravy.